

מעקב הומניטרי

יוני 2012

צילום: מועצת הפקר עין שופיל, תומניטריים.

תרגילים צפאיים ישראליים בפסר עין שופלי (נפת שפם), יוני 2012.

סקירה כללית

תוכן העניינים

- 3 המחיר האנושי שגובה סכסוך מזוין
- 4 עלייה בהריסות ובעקירה בכפייה
- 5 עדכון גדר: אל ולגיה
- 7 שיפור בזרימת הנוסעים במעבר רפיח
- 7 העלייה בכמות הדלק מהמנהרות כמעט שאינה תורמת להקלת משבר החשמל המתמשך
- 9 היתרי כניסה לעזה לעובדים בינלאומיים של ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים
- 9 היתרי כניסה לעזה / יציאה מעזה עבור האו"ם
- 10 מיזמי שיקום בינלאומיים בעזה

האזרחים הפלסטינים בעזה ממשיכים להתמודד עם סיכונים משמעותיים לחייהם, לבטיחותם ולשגשוגם, בשל מעשי האיבה בין פלגים חמושים פלסטינים לבין כוחות ישראלים. בחודש יוני ניכרה עלייה משמעותית במעשי איבה מזוינים שהביאו למותם של 15 פלסטינים, חמישה מהם אזרחים, לפציעתם של יותר מ-50 אזרחים, ולנזק לרכוש, לרבות בתי ספר. פלגים חמושים פלסטינים, והחמאס בכללם, ירו במהלך ההסלמה בלא הבחנה טילים מתוצרת מקומית ופצצות מרגמה לעבר מקומות רבים בדרום ישראל, ירי שגרם למותו של חייל ישראלי ולפציעתו של חייל נוסף. כמו כן, טילים פלסטינים שהחטיאו את מטרתם גרמו למותם של שני ילדים פלסטינים. החוק ההומניטרי הבינלאומי קובע כי על כל הצדדים לסכסוך להבטיח כי

Scan it!
with QR reader App

אזרחים יהיו מוגנים ככל האפשר מהשפעותיהם של מעשי איבה, ולציית לעקרונות ההבחנה, המידתיות והזהירות בעת מתקפה.

כמו כן בעזה, המחסור בדלק ובחשמל ממשיך לשבש את יי היום-יום, לרבות מתן שירותים בסיסיים. החודש החלה ההעברה של הדלק התעשייתי תרומת ממשלת קטאר, וכן ניכרה עלייה בכמויות הדלק המועבר דרך המנהרות לאורך הגבול עם מצרים. ברם, בשל ירידה ברכישות הדלק על ידי הרשות הפלסטינית בגדה המערבית והאספקה במגזר הפרטי, בסך הכול ניכרה בחודש יוני עלייה של 11 אחוזים בלבד בדלק הזמין לתפעולה של תחנת הכוח של עזה. השפעתם המוגבלת של אמצעים זמניים אלה ממחישה שוב כי על מנת ליישב את משבר הדלק הכרוני בעזה, יש למצוא פיתרון בר-קיימא וארך טווח להעברה הלגיטימית של דלק עבור תחנת הכוח של עזה.

אחת ההתפתחויות החיוביות המועטות בעזה בשנים האחרונות היתה פתיחתו המחודשת, בחודש יוני 2010, של מעבר הגבול של רפיח בין עזה למצרים, אשר אפשרה עלייה מסוימת במספר בני האדם היוצאים את עזה לעולם החיצון. אף שבחודש יוני נסגר המעבר לחמישה ימים משיקולי ביטחון ובשל הבחירות במצרים, במהלך החודש הייתה עלה מספר הנוסעים ב-11 אחוזים. יחד עם זאת, מספר הפלסטינים שעברו במעבר מאז תחילת שנת 2012 עדיין מייצג רק 67 אחוזים ממספר החוצים במחצית הראשונה של 2006, לפני הטלת ההגבלות על מעבר רפיח, וגם השיפורים במעבר לא הצליחו להקל את התנועה בין עזה לגדה המערבית.

בגדה המערבית נמשכה ביוני עקירתם בכפייה של פלסטינים, בשל ההריסה בידי הרשויות הישראליות של מבנים בבעלות פלסטינים, שנבנו בלא היתרי בנייה שמנפיקה ישראל. במהלך ששת החודשים הראשונים של 2012 גדל הממוצע החודשי של הריסות מסוג זה ביותר מ-20 אחוזים לעומת הממוצע החודשי לשנת 2011. המבנים שנהרסו כללו מחסים למגורים,

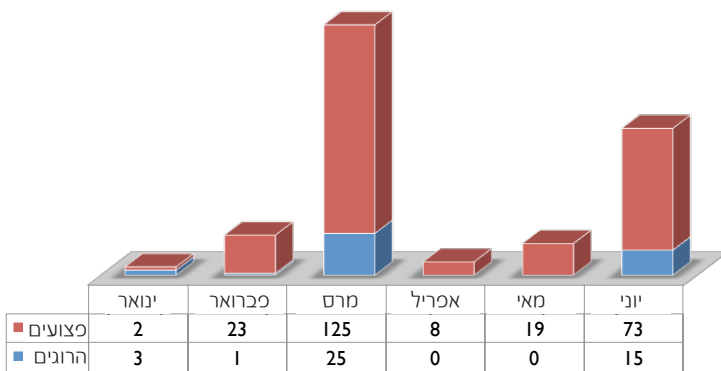
דירים לבעלי חיים ובורות מים, שחלקם מומנו על ידי תורמים בינלאומיים שסיפקו סיוע הומניטרי לאוכלוסיות חלשות ופגיעות בגדה המערבית.

בנוסף על כך, ביוני נעקרו עשרות משפחות בשטח C לפרקי זמן משתנים, במהלך אימונים שניהל הצבא הישראלי. כ-18 אחוזים משטחי הגדה המערבית הוקצו ליישטחי אש"י, שטחים צבאיים סגורים המשמשים לאימונים צבאיים. בשטחים הללו מתגוררים כ-5,000 פלסטינים, רובם רועים, הזקוקים לגישה לשטחי מרעה למחייתם. רבות מהקהילות הללו סבלו גלים מרובים של עקירה בכפייה והרס רכוש, ואילו סוכנויות הומניטריות מתמודדות עם הגבלות במתן מענה לצרכים הבסיסיים של הקהילות הללו; הרשויות הישראליות השמידו או החרימו סיוע הומניטרי שניתן בתגובה להריסות.

ככוח הכובש, ישראל מחויבת להגן על האוכלוסייה הפלסטינית. החוק ההומניטרי הבינלאומי אוסר במפורש על הרס רכוש אזרחי, אלא אם פעולות צבאיות מחייבת לחלוטין לעשות זאת, וכן הוא אוסר על העברה או עקירה בכפייה של יחידים או קהילות. מתוקף החוק ההומניטרי הבינלאומי, הכוח הכובש מחויב גם לאפשר ולהקל את פעולתם של ארגונים בינלאומיים המגישים סיוע הומניטרי. בשלושת החודשים האחרונים התאפיינה הגישה של סגל הומניטרי בחלקים שונים של השפ"כ במגמות מעורבות (ראו פרק עדכון רבעוני). בגדה המערבית התרכזו הדרישות לערוך חיפושים בכלי רכב של האו"ם במחסומים בין בית לחם לירושלים, תוך הפרה של האמנה בדבר זכויות היתר והחסינויות של האומות המאוחדות. מצד שני, משך הטיפול הממוצע בהיתרי כניסה לעזה עבור עובדים בינלאומיים של ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים התקצר מ-32 ל-11 יום, לעומת הרבעון הקודם. בנוסף אישרו הרשויות הישראליות 60 היתרים התקפים ל-3 חודשים עבור סגל או"ם בעזה, והשיעור הכולל של אישורים נותר מעל ל-80 אחוזים.

המחיר האנושי שגובה סכסוך מזוין

נפגעים פלסטינים בשנת 2012
44 הרוגים, 250 פצועים

בתקיפות אוויריות ישראליות, ירי טנקים וירי מעמדות תצפית. התקיפות האוויריות התמקדו בפלגים חמושים, בבסיסי אימונים צבאיים, בשדות פתוחים,

ביוני 2012 ניכרה העלייה המשמעותית ביותר מאז חודש מרס במעשי איבה מזוינים בין הצבא הישראלי לפלגים חמושים פלסטינים בעזה. ההסלמה החלה ב-1 ביוני, בעקבות עימות בין חמוש פלסטיני לחיילים ישראליים ליד הגדר המפרידה בין ישראל לעזה, שבמהלכו נהרגו הפלסטיני וחייל ישראלי.

בעקבות התקרית נהרגו בין ה-1 ל-23 ביוני 17 פלסטינים (מהם שישה אזרחים) ו-73 אחרים, ביניהם 61 אזרחים (מתוכם חמש נשים) נפצעו. בנוסף על כך נהרג חייל ישראלי (ראו לעיל), וחייל נוסף נפצע. רוב מקרי הפגיעה בפלסטינים התרחשו

נלכדו בסכסוך

ב-20 ביוני 2012, יום מותו, התקשר מאמון אלדם בן השתיים-עשרה להוריו וסיפר להם כמה הוא פוחד מהמל"טים הטסים בשמיים. המשפחה רצתה לבנות מחסן במשק החקלאי שלהם, ומאמון הציע ללוות את הקבלן לאתר המשק. אחרי שהקבלן עזב, נשאר מאמון במקום והמתין להוריו.

כשקיבלו את שיחת הטלפון, מיהרו הוריו של מאמון למשק. כולם ישבו ונחו בצילו של עץ. הם לא ציפו שהמל"טים בשמיים מעליהם יתקפו אותם: "לא היינו חמושים. אנחנו אזרחים. העצים במשק ניטעו לא מזמן כך שהם עדיין קטנים. כל אחד יכול היה לראות מלמעלה שאנחנו בסך הכול אזרחים, ולכן לא ציפינו שיתקפו אותנו."

מאמון הכין להוריו קפה ואחר כך החל לשחק בכדורגל שלו: "הוא שיחק במרחק של בערך 20 מטרים מהמקום שבו ישבנו ונחנו, ואני ביקשתי ממנו שיחזור. כתאום שמעתי פיצוץ. במקום שבו עמד מאמון ראיתי אבק, עשן ואש. שמעתי אותו צורח פעם אחת, ואחר כך הוא השתתק. קראתי לו בלי הפסקה אבל הוא לא ענה."

אימו של מאמון, אמנה, קראה נואשות לבנה בעודה רצה למקום שבו שיחק: "היה המון אבק ולא יכולתי לראות כלום. כשראיתי סוף סוף את מאמון, הוא היה מוטל על האדמה וסביבו היה המון דם. הרגליים שלו נכרתו. הגוף שלו היה מכוסה ברסיסים. בגדיו נשרפו והוא היה כמעט עירום. הוא מת."

"הרמתי אותו ולקחתי אותו לאבא שלו כדי שיוכל לגעת בפנים שלו ולהיפרד ממנו. כשהגעתי אל בעלי ראיתי שהוא מדמם דימום כבד מהראש. גם ידו השמאלית ורגלו הימנית דיממו. הוא נגע במצחו ושאל אותי אם זו זיעה. בעלי חולה סוכרת וסובל מיתר לחץ דם, ולכן חשבתי שהוא עומד למות מכל הדימומים. התחלתי לצרוח לאנשים שיבואו לעזור לנו."

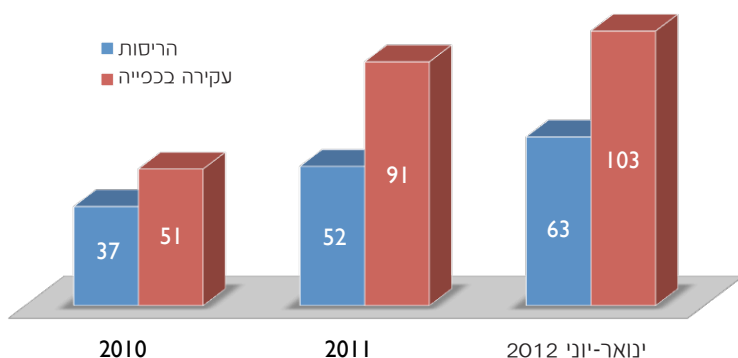
זמן קצר לאחר מכן הגיעו למשק שני אמבולנסים שהעבירו את אביו של מאמון לבית החולים. הם לקחו גם את שרידי גופתו של מאמון.

עדות זו נגבתה על ידי המרכז הפלסטיני לזכויות אדם.

בין המבנים שנהרסו בשטח C בשנת 2012 היו 44 מבנים שנבנו במימון תורמים בינלאומיים. בשנת 2011 הרסו הרשויות הישראליות יותר מ-110 מבנים כאלה. מאז תחילת 2011, 44 אחוזים ממבני הסיוע שנהרסו היו מחסים בסיסיים למגורים (כלומר אוהלים) שניתנו למשפחות פגיעות וחלשות, ואילו רוב המבנים האחרים נועדו לתמוך במחייה או לשפר גישה לשירותים בסיסיים. כמו כן, בשנת 2012 רשם המשרד לתיאום עניינים הומניטריים לפחות 15 תקריות שבהן החרימו הרשויות הישראליות אספקה שנועדה לקהילות חלשות ופגיעות, ביניהן לפחות חמש תקריות של החרמת סיוע שמומן על ידי תורמים. בין החומרים שהוחרמו היו 12 מיכלים לאספקת מים לקהילות הסובלות ממחסור קשה במים. כל מיכלי המים הוחרמו לאחר תחילתם של חודשי הקיץ החמים, במאי וביוני 2012, כשהצורך במים בקהילות הללו, הנשענות על מים מובלים במיכליות, גובר מאוד.

כמו כן ביוני, עשרות משפחות בשטח C בצפון בקעת הירדן נעקרו בכפייה לפרקי זמן משתנים, או נפגעו בצורות אחרות, במהלך אימונים שביצע הצבא הישראלי. בתחילת יוני נאלצו 28 משפחות מקהילת חממאת מאלח אל מייטה, וכן מקהילה עין אל חילוה - באזור ואד אל פאו' לעבור באופן זמני ממקום מגוריהן. מרבית המשפחות בילו עקב כך את הלילה, על ילדיהן וחלק ממיטלטליהן, בגררים רתומים לטרקטורים. המשפחות דיווחו על אווירה כללית של פחד ואי-ודאות, במיוחד אצל הילדים. כל המשפחות חזרו למקום מגוריהן המקורי תוך 48 שעות, עם סיום

הריסות ועקירות בכפייה, ממוצעים חודשיים

בכתי מלאכה למתכת ובמספר מבנים מסחריים. באותה תקופה ירו פלגים חמושים פלסטינים 187 טילים, לרבות טילי גראד ופצצות מרגמה, מרצועת עזה לעבר עמדות צבאיות ישראליות ואל תוך דרום ישראל.

כמיוחד מדאיגה העובדה שמעשי האיבה הביאו למותם של ארבעה ילדים פלסטינים ולפגיעתם של 20 ילדים נוספים. שני ילדים נהרגו ועוד 14 נפצעו כתוצאה מתקיפות אוויריות ישראליות, ושני ילדים פלסטינים נהרגו וארבעה נוספים נפצעו כתוצאה מירי טילים פלסטינים שהחטיאו את מטרתיהם.

ארגוני זכויות אדם דיווחו כי כ-35 בתים אזרחיים ומספר מתקנים ציבוריים, ביניהם שני בתי ספר, ניזוקו בתקיפות אוויריות ישראליות. דווח כי מספר מבני מגורים ניזוקו כתוצאה מטיילים אלה. ההסלמה נמשכה עד שב-23 ביוני הושגה, בתיווך מצרי, הסכמה על הפסקת אש, או "רגיעה", בין הפלגים החמושים הפלסטינים לישראל.

עלייה בהריסות ובעקירה בכפייה

שוב ניכרת עלייה בהריסות מבנים בבעלות פלסטינית בגדה המערבית בידי הרשויות הישראליות. עם המבנים הנפגעים מכך נמנים מחסים למגורים ומבנים הקשורים במחייתן של משפחות, וכן דירים לבעלי חיים ובורות מים, ובנוסף גם סיוע הומניטרי במימון תורמים, שניתן למשפחות חלשות ופגיעות.

בששת החודשים הראשונים של 2012 עלה הממוצע החודשי של מבנים בבעלות פלסטינית (63) שנהרסו בידי הרשויות הישראליות בכ-20 אחוזים בהשוואה לממוצע בשנת 2011 (52), וב-70 אחוזים לעומת הממוצע בשנת 2010 (37). הממוצע החודשי של בני האדם שנעקרו בכפייה בשנת 2012 (103) עלה גם הוא בכ-13 אחוזים לעומת הממוצע בשנה הקודמת (91), וב-102 אחוזים לעומת הממוצע לשנת 2010 (51). רוב ההריסות בשנת 2012 (94 אחוזים) וכל העקירות בכפייה התרחשו בשטח C של הגדה המערבית, שניהולו נתון בידי ישראל. המבנים נהרסו בנימוקים של היעדר היתרי בנייה שמנפיקה ישראל, היתרים שלתושביה הפלסטינים של הגדה המערבית בלתי אפשרי למעשה להשיגם.

ולגיה מהשטח העירוני של בית לחם ובנוסף על כך כולא את הכפר בתוך "גדר פנימית" משלו. נראה כי מפה שהפיץ המנהל האזרחי הישראלי ביוני מתקנת את תוכנית הגדר המקפת הכוללת, משום שהיא מחליפה חלק מהגדר המתוכננת ב"גדר ביטחוני". ההשלכות של תיקון זה אינן ברורות: כמו כן לא ודאי איך תישמר הגישה בין אל ולגיה לבית לחם/בית גאלה, ומשם ליתרת הגדה המערבית.

הכפר אל ולגיה המקורי נפל בידי כוחות ישראליים במלחמת 1948, הוטמע בישראל ולאחר מכן נהרס. תושבי הכפר, שכעת היו פליטים, הקימו את אל ולגיה החדש על אדמות הכפר שנותרו בעברו הירדני של קו שביתת הנשק משנת 1949 (הקו הירוק).

ב-1967 כבשה ישראל את הגדה המערבית וכללה חלק מאל ולגיה "החדש" בתחומיה המוניציפאליים של ירושלים, שאותם הרחיבה באופן חד-צדדי. מדיניות איזור ותכנון מגבילה הביאה במשך השנים להריסות ולצווי הריסה מרובים. אל ולגיה איבד אדמות להתנחלויות גילה והר גילה: בתחילת השנה הודיעה ועדת התכנון האזורית של עיריית ירושלים על תוכניות להכריז על כ-1,200 דונמים מאדמות אל ולגיה כעל "פארק לאומי".

האימונים הצבאיים² בהמשך החודש הורה הצבא הישראלי לשתי קהילות נוספות באותו אזור, עין אל חילוה וירזה, לעבור ממקום מגוריהן באופן זמני, למשך 48 שעות, לפני תחילתו של תרגיל אימונים צבאי. רק תושבי ירזה עזבו את האזור, שהו יום אחד ביישובים סמוכים וחזרו לקהילתם בתום האימונים.

שתי קהילות אחרות בצפון בקעת הירדן, אל עקרבאניה ועין שיבלי (נפת שכם) נפגעו בצורה חמורה מתרגיל אימונים צבאי נוסף שביצעו כוחות ישראלים במהלך החודש.³ שלא כמו בקהילות שנזכרו לעיל, רוב היישוב באל עקרבאניה ממוקם בשטח B, ממערב לבקעת הירדן, ואינו מוקצה ליישטח אש". מועצת הכפר דיווחה כי ירי של רימני הלם ופצצות תאורה בתוך הכפר זרע פאניקה בקרב התושבים, במיוחד ילדים. בעין שיבלי, קהילה בדואית בשטח C שאינה נמצאת ביישטח אש", גרמו טנקים ישראלים נזק לתשתית סביב מעיין מים המשמש כמקור מים לצריכה ביתית ולהשקיית בעלי חיים עבור מספר קהילות באזור.

עדכון גדר: אל ולגיה

באל ולגיה (מדרום מערב לירושלים), הגדר נמצאת בכנייה פעילה, עובדה הפוגעת עוד יותר בגישה של הכפר לאדמות החקלאיות שלו. התואי הרשמי האחרון של הגדר, שאושר ב-2006, מנתק את אל

צילום - המשרד לתאום עניינים חממטריים

התשובות הישראליות בנות מנהרה עבור משפחה המפוזרת מאחורי הגדר באל ולגיה

חקר מקרה: מנהרה בשווי 1.28 מיליוני דולרים עבור משפחה אחת

עומר חגיגייה, נשוי ואב לשלושה בנים, חי בקצה המזרחי ביותר של אל ולגיה. הדרך היחידה שבה יכול ביתו, השוכן בעברה היישראלית של הגדר בגדה המערבית, להישאר מחובר ליתרת הכפר הינה באמצעות מנהרה שנבנתה במיוחד עבורו.

"תארו לעצמכם שהדרך היחידה שבהם הייתם יכולים להגיע לכפרכם היתה דרך מנהרה שנבנתה אך ורק עבור משפחתכם. תארו לעצמכם שחבריכם ובני משפחתכם היו יכולים לבקר אתכם רק משש בבוקר עד שש בערב. זה מה שיקרה לי. בעלי החיים בגן החיות הירושלמי, שאני יכול לראות מחלוני אבל אסור לי לבקר בו, חיים בכלובים גדולים יותר מזה שנבנה סביבי.

זמן קצר אחרי 2008, כשסיורי גבול ישראליים התחילו לזרוק מפות על סף ביתי, יחד עם צווי הפקעה לאדמה שלי, ערערתי על כך, וגם נגד פסיקה שקבעה כי סביב ביתי תיבנה גדר עם שערים חשמליים שיאפשרו לי לעבור אל תוך אל ולגיה והחוצה ממנו.

ואז התחילו הטקטיקות שנועדו לסלק אותי. בעלי תפקידים ישראליים אפילו הציעו לקנות את האדמה שלי. 'תחשוב על זה יחד עם המשפחה שלך. קח את הכסף ותעשה חיל'. בשלב כלשהו החיילים הישראליים הקימו מחסום ממש מחוץ לבית שלי, כדי למנוע ממני להיכנס, מכני שלא הייתי תושב ירושלים. כשהחברים שלי באו לבקר, החייל הישראלי היה מעכב גם אותם.

ב-2011, חודשים אחרי שבית המשפט העליון הישראלי פסק נגד הקמת השערים החשמליים לגישה אל אדמותי, הגיעו עובדי בניין והחלו לקדוח על סף ביתי. 'מה אתם בונים?' שאלתי. הפועל ענה, 'מנהרה. במיוחד בשבילך'. והבנייה נמשכת עד היום.

הם פוצצו 1.5 טונות של דינמיט בהר, ממש בצמוד לבית שלי, כדי לפנות דרך לבנייה הזו. אשתי הייתה לבד בבית וחמש דקות לפני הפיצוץ פקדו עליה להישאר בבית. 'הרגשתי כאילו שהבית ז למעלה ולמטה, היא אמרה לי. כעת אני זקוק ל-50,000 דולרים כדי לתקן את הנזק שהם גרמו.

נכון לעכשיו, שלושת ילדי הקטנים, כולם בני פחות משנים-עשרה, הולכים למרחק שני קילומטרים כדי להגיע לבית הספר שלהם. בניית הגדר הפנימית, הגדר והמנהרה יאלצו אותי לנסוע בדרך עוקפת ולהסיע את ילדי דרך המנהרה ואחר כך דרך אל ולגיה ובית גיאלא, כדי שהם יגיעו בזמן ללימודים - נסיעה שנמשכת ארבעים וחמש דקות."

שיפור בזרימת הנוסעים במעבר רפיח

למרות המכשולים המתמשכים הפוגעים בתנועה החופשית במעבר רפיח, שכללו החודש את סגירת המעבר למשך חמישה ימים, הנפח הכולל של פלסטינים שיצאו את עזה דרך רפיח עלה כ-11 אחוזים לעומת החודש הקודם. החודש יצאו את עזה דרך מעבר רפיח כ-18,900 נוסעים, בעיקר מטופלים וסטודנטים, לעומת 16,700 נוסעים במאי. העלייה בנפח הנוסעים התרחשה למרות סגירתו החריגה של המעבר ל-5 ימים בשל חששות ביטחוניים של הרשויות המצריות לקראת הבחירות לנשיאות, שנערכו ב-15 וב-16 ביוני.

העלייה בנפח הנוסעים היתה בחלקה תוצאה של ניסיונות מצריים להקל את תנועת הנוסעים בעקבות הסגירה, אבל למרות מאמצים אלה לא הורשו 1,800 פלסטינים לעבור במחסום, בנימוק של סוגיות ביטחוניות - מספר כפול ממספר המסורבים בחודש הקודם. יחד עם זאת, העלייה משקפת גם מגמה רחבה יותר, מאז 2010, לזרימת תנועה מוגברת דרך מעבר רפיח. מממוצע חודשי של 5,600 נוסעים ב-2009, עלה נפח הנוסעים בהדרגה לממוצע חודשי של יותר מ-26,000 בששת החודשים הראשונים של 2012. למרות השיפור הניכר, הפלסטינים שעברו במעבר ב-2012 מייצגים 67 אחוזים בלבד ממספר העוברים במחצית הראשונה של 2006 (240,000 בקירוב), לפני שהמעבר הוגבל בעקבות חטיפת החייל הישראלי גלעד שליט בידי החמאס.

נפח התנועה המוגבל במעבר רפיח (מאז 2007) הינו תוצאה של הגבלת הגישה המתמשכות, הנובעות הן מהרשויות המצריות והן מהרשויות הפלסטיניות בעזה. מצרים הטילה הגבלות על נוסעים בגיל שבין 18 ל-40, הנדרשים להגיש בקשה לאשרה לפני שיצאו את עזה ואשר הרשויות המצריות בודקות ששמותיהם אינם כלולים ב"רשימה שחורה" של נוסעים שכניסתם למצרים אסורה. מבין נוסעים בגילים שאינם נכללים בטווח זה, ניתנת עדיפות למטופלים ולסטודנטים, והמבקשים לנסוע נדרשים

להירשם 10 ימים מראש אצל רשויות החמאס ברפיח, ורק מאוחר יותר מודיעים להם אם ומתי הם אמורים לעבור במעבר.

הסכסוך המתמשך בין הרשויות הפלסטיניות בעזה ובגדה המערבית, והשליטה המתמשכת של ישראל במרשם האוכלוסין הפלסטיני, יצרו מכשולים המונעים מפלסטינים להשיג את מסמכי הנסיעה הדרושים שיאפשרו נסיעה אל/מעבר במצרים דרך רפיח.

משרד הפנים של הרשיף ברמאללה אינו ממהר להנפיק דרכונים למגישי בקשות מעזה, שרבים מהם טוענים כי בקשותיהם נתקלות בסירוב בשל השתייכותם הפוליטית לחמאס ולפלגים אחרים בעזה. בעוד שרשויות החמאס טוענות כי הן זקוקות ל-10,000 דרכונים בחודש, מאז אוגוסט 2008 הונפקו 18,000 דרכונים בלבד. כאמצעי זמני, בשנת 2011 החלה מצרים להכיר בתעודות מסע שחודשו על ידי רשויות החמאס ואשר יאפשרו לתושבי עזה להיכנס למצרים, אבל לא לנסוע ממנה למדינות אחרות. בנוסף על כך, על פי ההערכות, 20,000 עד 25,000 פלסטינים בעזה אינם רשומים כתושבי עזה ולפיכך אינם זכאים להגיש בקשה לתעודות מסע משם. עד עתה סירבה ישראל לשנות את רישום מקום מגוריהם לעזה. למרות המאמצים המצריים המתמשכים להגדיל את הגישה דרך רפיח, בשל השפעתן השלילית המשולבת של ההגבלות הללו הנסיעה אל מחוץ לעזה עדיין מוגבלת למקרים הומניטריים בלבד, ומרבית אוכלוסייתה של עזה נותרת כלואה בלא היכולת לנסוע לחו"ל.

העלייה בכמות הדלק מהמנהרות כמעט שאינה תורמת להקלת משבר החשמל המתמשך

החודש החלו ההעברות של הדלק התעשייתי תרומת ממשלת קטאר, ויחד עימן ניכר גידול בכמויות הדלק המועברות דרך המנהרות. ברם, במקביל ניכרה ירידה ברכישות הדלק שביצעו הרשיף בגדה המערבית והמגזר הפרטי בעזה, כך שהעלייה בנפח הדלק הזמין להפעלת תחנת הכוח של עזה היתה

בשיעור של 11 אחוזים בלבד. בסך הכול, 2.6 מיליוני ליטרים של דלק תעשייתי שנתרמו על ידי קטאר ויועדו לתחנת הדלק של עזה, הועברו מה-7 ביוני ובמשך החודש כולו מנמל סואץ שבמצרים לעזה דרך מעברי כרם שלום וניצנה.

הדלק מקטאר נועד להוות אמצעי זמני להקלת משבר החשמל בעזה, אבל עיכובים בהעברתו הגבילו את השפעתו המיועדת: שיפור התנאים ההומניטריים באמצעות צמצום מיידי ומשמעותי של הפסקות החשמל היזומות בעזה. בשלהי אפריל הגיעו לסואץ 30 מיליוני ליטרים של דלק תרומת קטאר, שאותם הסכימה ישראל להעביר תוך שלושה חודשים, כמות משמעותית שהיתה מאפשרת לתחנת הדלק של עזה לפעול במשך פרק זמן זה במלוא קיבולתה. אלא שמצרים וישראל לא הצליחו להגיע להסדר להעברת הדלק ישירות דרך כרם שלום, ובסופו של דבר הסכימו להעביר את הדלק לישראל דרך מעבר ניצנה לפני שייכנס לעזה דרך כרם שלום, עובדה שהאריכה את מרחק השינוע ב-140 קילומטרים. בנוסף על כך, המצב הלא יציב בצפון סיני, שהתאפיין במספר מתקפות שביצעו חמושים בגבול ובעלייה באלימות בפשיעה, גרמה לרשויות המצריות להגביל את מספר המשאיות שהורשו לנסוע מדי יום בין סואץ לניצנה. הפרשי הזמנים בין מצרים לישראל, וכן עיכובים תכופים בפתיחת עברו המצרי של מעבר ניצנה, השפיעו גם הם על הזמן שבו ניתן היה להעביר את הדלק במעבר ומשם לכרם שלום באותו יום. עד לסוף יוני הגיעו לעזה רק תשעה אחוזים מ-30 מיליוני הליטרים של דלק קטארי. בקצב הנוכחי יידרשו 10 חודשים כדי להעביר את כל 30 מיליוני הליטרים. בה-בעת, בכמות הדלק שנרכשה על ידי הרשיף בגדה המערבית עבור תחנת הכוח של עזה ניכרה החודש ירידה של 44 אחוזים - מ-4.5 מיליוני ליטרים ל-2.6 מיליוני ליטרים. באפריל הסכימה הרשיף תחילה להתחיל לרכוש מישראל דלק עבור תחנת הכוח בעזה, אבל המשבר הפיננסי בתוך הרשיף ואי-יכולתן של רשויות החמאס לשפר את גביית המיסים

מצרכני החשמל (חלק מההסכם שהושג באפריל) ולהעביר את הכספים הללו לרשיף בגדה המערבית, ערערו הסכם זה. נכון לסוף החודש קיבלה תחנת הכוח של עזה כחמישה מיליוני ליטרים דלק בלבד, 47 אחוזים מהכמות הדרושה, אשר אפשרו לתחנה לפעול בקיבולת של 30 מגה-ואט, לעומת 85 המגה-ואט שהיא מייצרת באופן סדיר.

על פי ההערכות, 8 מיליונים נוספים של דלק נכנסו לעזה דרך המנהרות מתחת לגבול עם מצרים (6 מיליוני ליטרים בנזין ו-2 מיליוני ליטרים סולר), כמות כפולה מהכמות בחודש הקודם. למרות העלייה בכמות, רובו הגדול של דלק זה יועד לשוק הפרטי, ורק מיעוטו הגיע לתחנת הכוח של עזה. יתרה מכך, גם כמות זו עדיין נמוכה מ-8 עד 10 מיליוני הליטרים שהועברו במוצק דרך המנהרות עד לדצמבר 2011, כשפרץ משבר הדלק. גם המגזר הפרטי המשיך לייבא הן בנזין והן סולר דרך המנהרות, אף כי החודש הועברו כמויות נמוכות משמעותית לעומת החודש שעבר (158,000 ליטרים של סולר במאי, לעומת 1.2 מיליוני ליטרים של בנזין וסולר באפריל).

אף שאספקת הדלק הנוכחית מקילה במידת-מה את משבר הדלק והחשמל, דרוש פיתרון ארך-טווח שיענה על ביקוש החשמל העכשווי והעתיד של 1.6 מיליוני תושביה של רצועת עזה. תחנת הכוח של עזה הצליחה להמשיך לייצר 30 מגה-ואט ביום, כמות שקיצרה את הפסקות החשמל מ-16 ל-12 שעות ביום, אבל הנפח הנוכחי הינו עדיין 52 אחוזים בלבד מן הביקוש. עזה מקבלת 120 מגה-ואט מישראל ו-22 מגה-ואט ממצרים, כך שסך קיבולת החשמל החודש היתה 172 מגה-ואט בלבד, במקום 350 המגה-ואט הדרושים. על מנת להשלים את החסר, יש למצוא פיתרון בר-קיימא וארך-טווח להעברה לגיטימית של דלק ו/או גז טבעי עבור תחנת הכוח של עזה. החשיבות של מציאת פיתרון כזה רק גוברת עם בוא הקיץ, ועימו העלייה בביקוש לחשמל.

עדכון רבעוני בנושא גישה הומניטרית

זהו דוח הרבעון הסדיר הראשון של המשרד לתיאום עניינים הומניטריים המדגיש מגמות גישה המשפיעות על הארגונים ההומניטריים הבינלאומיים בשפ"כ. דוח זה מכסה את הרבעון השני של 2012, מאפריל עד יוני.

חודשים אחדים. בכמה הזדמנויות התבשרו ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים כי בעיות מסוג זה הן תוצאה של מכסה של 1,700 היתרים המוקצים לארגונים בינלאומיים. ארגונים מסוימים נתקלו גם בעיכובים בקבלת אשרות עבודה מסוג B-1 עבור קטגוריות מסוימות של עובדים הומניטריים, אף שבסופו של דבר הונפקו האשרות.

היתרי כניסה לעזה / יציאה מעזה עבור האו"ם

ברבעון הנוכחי הנפיקו הרשויות הישראליות 60 היתרי יציאה מעזה שתוקפם שלושה חודשים עבור סגל מקומי של האו"ם. זו הפעם הראשונה שבה קיבל האו"ם מספר כה גדול של היתרים ארוכי-טווח בבת-אחת, עובדה המשפרת את הגישה של סגל עצתי

גוברים קשיי הגישה של סגל או"ם באזור ירושלים. ברבעון הנוכחי היתה עלייה של 63 אחוזים בתקריות גישה מדווחות באזור ירושלים, לעומת הרבעון הקודם (מ-40 ל-84 תקריות), בעיקר כתוצאה מבקשות לערוך חיפושים בכלי רכב של האו"ם.⁴ תקריות אלה אחראיות ליותר ממחצית מכלל התקריות ברבעון הנוכחי, והביאו לאובדן של 398 שעות עבודה, או 50 ימי עבודה. על פי האמנה בדבר זכויות יתר וחסינויות של האו"ם, שישראל חתומה עליה, הרכוש והנכסים של האומות המאוחדות חסינים מפני חיפושים.⁵

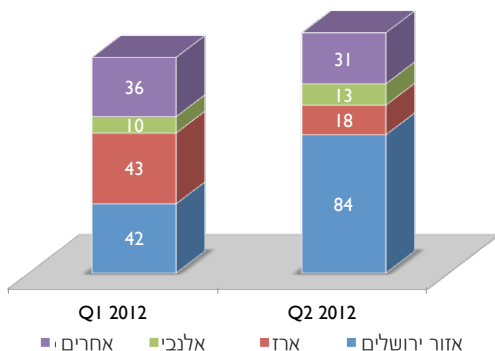
לעומת זאת, תקריות במעבר ארז לעזה פחתו ב-69 אחוזים לעומת הרבעון האחרון, מ-43 ל-18 תקריות, ברובן תוצאה של דרישות לערוך חיפוש על גוף העוברים במעבר להולכי רגל. גם מעבר אלנבי נותר בעייתי יחסית, עם 10 תקריות ברבעון זה לעומת 13 ברבעון הקודם.

היתרי כניסה לעזה לעובדים בינלאומיים של ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים

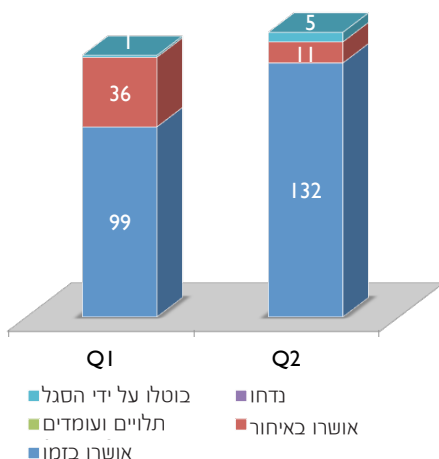
משך ההמתנה להיתר כניסה לעזה עבור עובדים בינלאומיים של ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים התקצר ב-70 אחוזים לעומת הרבעון הקודם. בממוצע נדרשו 11 ימים לקבלת היתר כניסה לעזה, לעומת 32 ימים בשלושת החודשים הראשונים של 2012. עובדה זו משקפת שיפור משמעותי לעומת שלהי 2011, כשמשך הטיפול הממוצע היה כמעט חודשיים. שיעור האישורים נותר גם הוא גבוה. מבין 148 בקשות להיתרים שהוגשו, 88 אחוזים אושרו במועד, 7 אחוזים אושרו אבל רק אחרי מועד הנסיעה המבוקש, ואילו 3 אחוזים בוטלו על ידי הסגל עצמו.

למרות השיפורים במתן היתרי כניסה לעזה לאנשי סגל בינלאומיים, בקשות שהגישו מספר ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים להיתרי גישה לירושלים המזרחית או לישראל עבור עובדים מן הגדה המערבית נדחו, או שנותרו תלויות ועומדות למשך

תקריות גישת סגל

היתרי כניסה לעובדים בינלאומיים של ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים

בשווי 3 מיליוני דולרים לשיקום רשת המים בבית חנון, שניזוקה קשות במתקפת עופרת יצוקה. אישורו של מיזם זה נמשך 26 חודשים, בעוד שבממוצע נדרשים 8 חודשים לאישור מיזם, עובדה הפוגעת ביכולתן של סוכנויות להגיב על צרכים דחופים, ומאריכה את מצוקתה של האוכלוסייה המושפעת.

19 אחוזים מתוכנית העבודה של האו"ם שהוגשה לרשויות הישראליות ממתנים לאישור 18 חודשים בממוצע. 8 מיזמים נוספים בתחום המים, התברואה וההיגיינה, שאינם מיזמי או"ם, ממתנים לאישור חומרים שישראל מגבילה את כניסתם לעזה; כמה מהמיזמים הללו ממתנים לאישור זה למעלה משנה. המיזמים התלויים ועומדים כוללים שורה של מאמצי דיור ותשתיות הדרושים לטיפול בנזקים כתוצאה ממעשי האיבה המתמשכים והשפעתן של 6 שנות מצור.

בשנת 2011 הוציא האו"ם לפחות 2.3 מיליוני דולרים ארה"ב על טיפול בהליכי האישור והתיאום להבאת חומרי בניין לעזה, מימון שיכול היה להיות מושקע לחילופין בדיוור ליותר מ-50 משפחות או בכתי ספר

של האו"ם ומפחיתה את הזמן והעלויות הדרושים לסוכנויות האו"ם לשם השגת היתרים. בעבר התמודדו אנשי סגל עם קשיים בהשגת היתרים ארוכי טווח, במקום ההיתרים המוגבלים בזמן לאירועים/פעילויות ספציפיים, שבדרך כלל היו תקפים לימים אחדים עד שבוע. בקשה נוספת להיתרי כניסה לשלושה חודשים עבור 80 עובדי או"ם מן הגדה המערבית, לרבות ירושלים המזרחית, נבדקת כעת על ידי הרשויות הישראליות.

אישורם של היתרים אלה עולה בקנה אחד עם שיפור כללי בשיעור האישורים של היתרים לעזה עבור עובדי או"ם במחצית הראשונה של 2012. בדומה לרבעון הראשון של 2012, גם ברבעון זה אושרו 84 אחוזים מתוך סך של 225 הבקשות להיתרים שהוגשו על ידי סוכנויות או"ם, 6 אחוזים נדחו ו-10 אחוזים נותרו תלויים ועומדים.

מיזמי שיקום בינלאומיים בעזה

למרות התקדמות מסוימת, תהליך האישור של מיזמי שיקום בינלאומיים ממשיך להציב בפני עזה אתגרים הומניטריים ניכרים. כ-28 ביוני אישרה ישראל מיזם

מיזם דיור של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם במחנה הפליטים

המקור הלא חוקי של חומרים אלה, סוכנויות האו"ם אינן יכולות להשתמש בהם ולפיכך הן הנפגעות קשה ביותר מן ההגבלות הישראליות.⁶

לכ-2,000 תלמידים. בה-בעת, כמות חומרי הבניין הנכנסת לעזה דרך המנהרות גדולה פי שניים ויותר מהכמות הנכנסת דרך מעבר כרם שלום. אולם בשל

תוכנית השיקום בעזה - מצבם של מיזמים שהורגשו לאישור מתפייש

תוכנית השיקום של האו"ם: 139 מיזמים בשווי 861 מיליוני דולרים ארה"ב

מצב	שווי	סוג מיזם	חודשים לקבלת אישור / משך הזמן שהבקשה תלויה ועומדת	מצב מימון (התחייבות או הבטחה)
אושרו	362 מיליוני דולרים ארה"ב	2,587 יחידות דיור	8 חודשים	98 אחוזים
		54 בתי ספר		
		4 מתקני בריאות		
		19 מיזמי מים, תברואה והיגיינה		
תלויים ועומדים	91 מיליוני דולרים ארה"ב	525 יחידות דיור	19 חודשים	75 אחוזים
		23 בתי ספר		
		8 מיזמי מים, תברואה והיגיינה		
נדחו	40 מיליוני דולרים ארה"ב	324 יחידות דיור	מידע לא זמין	100 אחוזים
		1 בית ספר		
		1 מיזם מים, תברואה והיגיינה		

*** ניתוח של סוגיות גישה הומניטרית נוספות המשפיעות לרעה על ארגונים בינלאומיים בשפייכ ייכלל בדוחות עתידיים, ככל שנתונים נוספים ייעשו זמינים.

1. יש לציין כי בעין אל חילוה שלוש קהילות משנה/ שלושה אחרי מגורים: עין אל חילוה - אום אל גימאל, עיל אל חילוה - ואדי אל פאו, ועין אל חילוה.
2. לפרטי התקרית ראו המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, דוח שבועי בנושא הגנה על אזרחים, לתקופה שבין ה-30 במאי ל-5 ביוני, שאותו נתן לקרוא ב: http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_protection_of_civilians_weekly_report_2012_06_08_hebrew.pdf
3. במהלך התרגיל, שנמשך יומיים, נעו מספר כלי רכב צבאיים משוריינים בשטחו הבנוי של הכפר וגרמו נזק לכבישי אספלט, וכן לחמישה עמודי חשמל ולשני עצים.
4. מידע על תקריות גישה נכלל במסד הנתונים המקוון של המשרד לתיאום עניינים הומניטריים, המעודכן מדי חודש בהתבסס על דוחות שמגישים סגל סוכנויות או"ם וארגונים בינלאומיים למשרד לתיאום עניינים הומניטריים ולמחלקת הבטיחות והביטחון של האו"ם.
5. האמנה בדבר זכויות היתר והחסינויות של האומות המאוחדות, שאומצה על ידי העצרת הכללית של האומות המאוחדות ב-13 בפברואר 1946.
6. מדי חודש נכנסים לעזה דרך המנהרות 200,000 טונות של חצץ, מלט ומוטות פלדה, לעומת ממוצע חודשי של 70,000 טונות שנכנסו דרך מעבר כרם שלום בשנת 2012.

ברשימה המפורטת לעיל ארגוני וסוכנויות או"ם וארגונים הומניטריים מקומיים ובינלאומיים המשתתפים בקבוצות עבודה מגזרית ומספקים בעקביות מידע עבור דו"ח המעקב ההומניטארי:

United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Programme (UNDP), United Nations Development Fund for Women (UNIFEM), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for

Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Programme (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence for Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG), Campaign for the Right to Enter; ACF-E, AAA, ACPP, ACAD, and members of the Temporary International Mechanism (TIM).

*לפרטים ולמידע נוסף פנו אל יחזקאל ליין, דוא"ל: lein@un.org טל: 02-5829962

הנוסח המחייב הוא הדוח המלא בשפה האנגלית; לקריאתו פנו לאתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2012_07_27_english.pdf

טבלאות עם נתונים מפורטים על מדדי הגנה ניתן לקרוא בדוח בשפה האנגלית,

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_the_humanitarian_monitor_2012_07_27_english.pdf